

- *TÜRMOB'da yeni dönem*
- *AB'nin Türkiye'ye faturası
221 milyar dolar*
- *Cari açık tırmanışa geçti*
- *AB Resesyondan çıkıyor*

Ekonomik Rapor

TÜRMOB Adına Sahibi ve
Genel Yayın Yönetmeni

Nail SANLI

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Ali Ekber DOĞANOĞLU

Yayın Kurulu

Nail SANLI
Ali E. DOĞANOĞLU
Ahmet FETTAHOĞLU
Ebru AYDIN

TÜRMOB

MU-DEN A.Ş.

tarafından yayınlanmaktadır
Yayın Türü : Yaygın süreli

Yönetim Yeri

Gençlik Caddesi No:107
06570 Anıttepe - ANKARA
Tel: (0.312) 232 50 60 (10 Hat)
Fax: (0.312) 232 50 73
http: www.turmob.org.tr
e-mail:alid@turmob.org.tr

Dizgi - Düzenleme

Tuncay TEKYILDIZ

Baskı

Fersa Matbaacılık Paz.San.Tic.Ltd.Şti.
Ostim 36. Sk. No:5/C-D
Yenimahalle/ANKARA
Tel: (0.312) 386 17 00 (pbx)

Basım Tarihi : 28 Ekim 2013

Basım Yeri : Ankara
ISSN : 1307-6620

Dergide yayınlanan yazıların yayın hakkı

Bilanço Dergisi'ne aittir.

Kaynak gösterilmeden bir bölümü veya
tamamı alıntı yapılamaz

Yeni dönem, yeni başarılar

2010 Ekim ayında seçilen Yönetim, Denetim ve Disiplin kurullarımız görev süresini tamamladılar. 5-6 Ekim tarihinde gerçekleştirdiğimiz 21 inci Olağan Genel Kurulumuzda önümüzdeki üç yıl boyunca görev yapacak yönetim, denetim, disiplin kurulu seçimlerini yaptık. Görev üstlenen tüm arkadaşlarıma başarılar diliyorum.

Genel kurula katılan, mesleğine, sorunlarına sahip çıkan delegelerimiz bir kez daha bu meslek örgütünün, gücünü, dinamizmini en iyi şekilde göstermişlerdir.

Delegemizin iradesi ile oluşan kurullarımız, geçmişte olduğu gibi bu günde mesleği yarınlara güvenle ve geliştirerek taşımanın gayreti ve mücadelesi içinde olacaktır.

Seçim yarışını artık geride bıraktık. Hepimize önemli sorumluluklar düşüyor. Hep birlikte mesleğimizi geliştirmek, güçlendirmek için çalışmalıyız.

Seçim ve yarış bitti, şimdi iş zamanı. TÜRMOB Yönetim Kurulu ve seçilmiş kurullar tüm meslek camiamızın kurullarıdır. Kurullarımızla, odalarımızla, delegelerimizle, meslek mensuplarımızla mesleği ileriye götürmek için birlikte verilecek bir mücadele de bu gücün önünde kimse duramaz. Yeter ki gücümüzü, birliğimizi bölmeyelim, yeter ki dayanışmamızı sekteye uğratmayalım.

Bu dönemde de, geçmiş dönemlerde olduğu gibi dayanışmayı, birlikteliğimizi koruyarak ve güçlendirerek mesleğimizi yarınlara güvenle taşıyacağız.

Bu meslek ve bu meslek camiası tüm güzellikleri sonuna kadar hak ediyor.

Dergimizin bu sayısında da ilgi ile okuyacağımızı umduğumuz haber ve araştırmalara yer verdik.

Gelecek sayımızda
buluşmak dileğiyle...

Nail SANLI / Genel Başkan

Yeni tebliğe uygun Yazar Kasa-POS'lar (Ödeme Kaydedici Cihazlar) Garanti'de!

Yazar Kasa-POS'ları, anlaşmalı yazar kasa firmalarının bayilerinden, Garanti Bankası kredi kartlarına uygun ödeme seçenekleriyle temin edebilirsiniz.

BEKO
Dünya markası.

Beko 220TR YazarkasaPos

www.beko.com.tr
444 1 404

PROFILO
ÖDEME SİSTEMLERİ

Profilo Verifone VX680-E1

www.edata.com.tr
444 0 776

VERA

Vera Delta

www.verayazarkasa.com
444 22 62

infoteks

Fusions 410 G

www.infoteks.com.tr
0850 333 1414

HUGIN
Retail Solutions

Verifone VX-675 ECR

www.eray.com.tr
444 85 85

Yazar-Kasa POS Nedir?

Üzerinde hem yazar kasa hem de POS donanımı bulunan ve mevcut yazar kasalardan daha çok teknik özellik ve güvenliğe sahip yeni nesil cihazlardır.

Artık yazar kasalar bu isim ile adlandırılacak olup kademeli geçişlerle **31.12.2015 tarihine kadar** tüm işletmeler eski yazar kasalarını Yazar-Kasa POS'lar ile değiştirecek.

Bu değişiklikteki temel amaç, fiş kesildiği anda satış bilgisinin Maliye veri tabanına ulaşmasıdır.

Neden Yazar-Kasa POS Kullanmalıyız?

Gelir İdaresi Başkanlığı, faaliyetlerinde seyyar EFT-POS (Mobil POS) cihazı kullanan mükelleflerin kullandıkları yazar kasa ve mobil POS cihazlarıyla ilgili yeni bir düzenleme getirmiştir. Bu düzenleme ile birlikte, ilgili firmalar **1 Ekim 2013 tarihinden itibaren** kullandıkları yazar kasa ve Mobil POS yerine, "Yeni Nesil Ödeme Kaydedici Cihaz" satın alarak kullanmak zorundadırlar. Alış faturasının düzenlendiği tarihten itibaren 90 gün içerisinde (31 Aralık 2013 tarihine kadar), bağılı buldukları vergi dairesine bir dilekçeyle (alış faturası örneği, cihaz sicil numarası, cihazdan alınan bir fiş örneği de dâhil olmak üzere gerekli belgeleri eklemek suretiyle) müracaat ederek cihazlarını kayıt ettirmek zorundadır.

Yasal düzenlemenin firmanızı kapsayıp kapsamadığını konusunda en doğru bilgiyi muhasebeciniz veya mali müşavirinizden öğrenebilirsiniz.

Garanti Üye İşyeri Olmak Çok Kolay!

Müşterimizseniz çalıştığınız şubeye, değilseniz size en yakın Garanti Bankası Şubesi'ne başvurabilir ya da garantiPOS.com.tr web sitemizde yer alan başvuru formunu doldurabilirsiniz.

www.garantiPOS.com.tr

**Yazar Kasa-POS
Destek Hattı
444 0 339**

**POS
Destek**

Ötek POS uygulaması şu anda sadece Profilo ve Beko marka cihazlar tarafından desteklenmektedir. • Tedarikçilerden kaynaklanan nedenlerle Yeni Nesil ÖDC temininde gecikmeler yaşanabilir. Yeni Nesil ÖDC kullanımının yasadan kaynaklanan bir zorunluluk olması nedeniyle bu hususun üye şirketlerimiz tarafından göz önünde bulundurulması ve gerekiyorsa Yeni Nesil ÖDC temini için alternatif kararlaştırılması gerekmektedir. Tedarikçilerden kaynaklanan nedenlerden dolayı Garanti Bankası herhangi bir sorumluluk kabul etmez. • Anlaşmalı olduğumuz ve bankamız POS uygulamasının çalıştığı cihazlar: Aralık A.S., Profilo Ödeme Sistemleri, MT Bilişim Teknolojileri Dış Tic.A.Ş., Infoteks Bilgisayar Elektronik Telekomünikasyon Medya Reklam İhtiyaçları ve Tic.Ltd.Şti ve Eray Teknoloji A.Ş. tarafından satılmaktadır.

444 0 339 posta@garanti.com.tr

www.garantipos.com.tr

TÜRMOB'da yeni dönem

TÜRMOB 21 inci Olağan Genel Kurulu gerçekleştirildi. TÜRMOB Yönetim, Denetim ve Disiplin kurullarında üç yıl boyunca görev alacaklar belirlendi. Seçimlerde mevcut Genel Başkan Nail Sanlı'nın listesi en çok oyu aldı.

TÜRMOB 21 inci Olağan Genel Kurulu 5-6 Ekim tarihlerinde Ankara'da gerçekleştirildi. Bin 474 delegenin bin 401'inin oy kullanarak katıldığı genel kurul da Mesleki sorunların, projeler tartışılarak üç yıl boyunca görev yapacak, yönetim, denetim ve disiplin kurullarının seçimi yapıldı. Bin 474 delegeden bin 401'inin oy kullandığı seçimlerde, geçerli bin 390 oyun 841'ini

alan TÜRMOB Genel Başkanı Nail Sanlı'nın başkanlığını yaptığı Çağdaş Demokratlar Grubu'ndan 6 kişi yeni yönetime girdi. Osman Arıoğlu'nun başkanlığındaki Meslekte Birlik Grubu ise 467 oy alarak yönetimde 3 kişiyle temsil hakkı kazandı. Bağımsız adaylar ise 75 oy aldı.

TÜRMOB'un yeni Yönetim Kurulu; Nail Sanlı, Yücel Akdemir, Ül-

kü Sönmez, Rıfat Nalbantoğlu, Ünal Aydın, Ali Rıza Akdora, Osman Arıoğlu, Abdülaziz Ural, Eray Mercan'dan oluştu.

TÜRMOB Disiplin Kurulu; Alper Kuş, Şükrü Kaya, Süleyman Genç, Selahattin Şenliler ve Zeki Turan'dan.

TÜRMOB Denetleme Kurulu ise Nazım Anıl, Mehmet Eren ve Selahattin Palabıyık'tan oluştu.

Kemal Kılıçdaroğlu
CHP Genel Başkanı

Genel kurula CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, Maliye Bakan Yardımcısı Abdullah Erdem Cantimur, Demokratik Sol Parti Genel Başkanı Masum Türker, Sayıştay Başkanı Recai Akyel, milletvekilleri, delegeler, meslek mensupları ve diğer ilgililer katıldı.

Genel Kurul Divan Başkanlığı'na İstanbul SMMM Oda Başkanı Yahya Arıkan oybirliğiyle seçildi. Arıkan konuşmasında muhasebe mesleğinin önemine değinerek, meslek mensuplarının denetçi olmasına engel olmaya yönelik yapılan çalışmalarını eleştirdi. TÜRMOB'un, üye sayısının 90 bini aşan büyük bir aile olduğunu vurgulayarak, birçok sorunlarının bugüne kadar çözüldüğünü ancak çözülmeyi bekleyen daha birçok önemli sorunları olduğunu dile getiren Arıkan, "Demokratik bir meslek yasası ve tahsilat sorunları bunlardan

bazılarıdır. Ancak ne yazık ki bugün çok daha büyük bir tehlikeyle karşı karşıyayız. Bir gecede kurulan Kamu Gözetimi Kurumu gibi. Kimsenin görüşü alınmadan oluşturulan bu kurumla, mesleğimizin çatı örgütünün geleceğiyle ilgili çetleli oyunlar oynanmaktadır" diye konuştu.

Genel Kurul'un açılış konuşmasını yapan TÜRMOB Genel Başkanı Sanlı, Türkiye'nin günümüzde dün-

Masum Türker
DSP Genel Başkanı

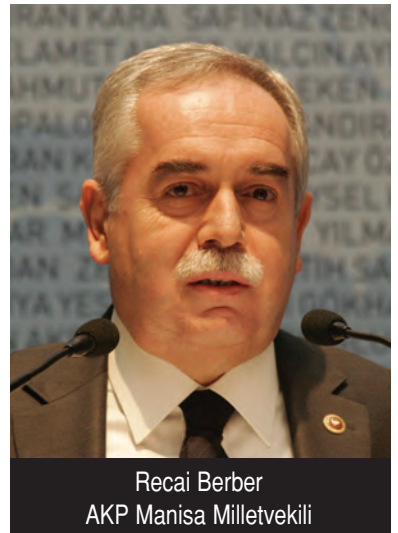
yada heyecan verici az sayıda ülkeden biri olduğunu söyledi.

Dünyanın çok kırılgan bir dönemden geçtiğini ve özellikle Orta Doğu'da büyük sorunların yaşandığını dile getiren Sanlı, "Görünen o ki Orta Doğu'da daha çok can, daha çok kan akacak. Türkiye'nin bu bataklığa girmemesi, bu kan gölüne düşmemesi en önemli beklentimizdir" dedi.

Türkiye'de ve dünyada son dönemin en çok konuşulan konuların başında demokrasinin geldiğine işaret eden Sanlı, Gezi Parkı odaklı olaylara değinerek, "Tüm siyasetçilerimizin ve bizlerin bundan ders almaları gerekir. Biz o gençleri siyasetten uzak zannediyorduk, hatta kızılıyorduk. Oysa onlar bize siyasetin gerçek doğasını, amacını, varoluşunu hatırlattılar" diye konuştu.

Nail Sanlı, TÜRMOB'un kamu kurumu niteliğinde olan bir meslek kuruluşu olduğunu belirterek, kamusal görevlerinin, devlet ve tüm sektörler arasında iyi işleyen bir köprü oluşturmak ve sağlıklı bir ekonominin sürdürülmesini desteklemek olduğunu ifade etti.

Genel Başkan Sanlı, "Devlet giderlerini finanse etmenin tek sağlam yolu ve kaynağı ise vergilerdir.

Recai Berber
AKP Manisa Milletvekili

Abdullah Erdem Cantimur
Maliye Bakan Yardımcısı

Söylemeye gerek bile yok ama; bu konuda bizlerin, bu salondakilerin, Türkiye'nin her yerinde görev yapan meslektaşlarımızın çok önemli rol üstlendiği açıktır.

Kamu zaman zaman görev ve yetkilerini Kamu yararı açısından bu tip kuruluşlarla paylaşabilmeli veya birlikte çalışma prensipleri geliştirebilmelidir. Böyle olursa bir ahenk yakalanır ve toplum bundan olumlu sonuçlar alır.

Nitekim geçmişte bu tip çalışmalara örnekler vardır:

1994 yılında SMMM ve YMM'lere verilen basit bir rapor yetkisi ile gerçekleştirilen ve TÜRMOB tarafından desteklenen,

1994 Net aktif vergisi 32 trilyon hedeflendi, 50 trilyon 145 milyar olarak gerçekleşti.

1994 ekonomik denge vergisi 20

trilyon hedeflendi, 24 trilyon 976 milyar gerçekleşti.

2003 vergi barışı 2.4 katrilyon hedeflendi başvuru sayısı 3.5 milyona ulaştı tahsilat 4 katrilyon 714 krilyon olarak gerçekleşti.

TÜRMOB'un hem demokratik hem de kamusal işlevini, sorumluluk bilinci ve toplumsal duyarlılık içinde başarıyla yürüttüğümüz açıktır. İlgili tüm Devlet kuruluşla-

Mustafa Özyürek
TÜRMOB Onursal Başkanı

rının da, Siyasi iktidarların da bu işlev ve görev anlayışımızı anlamaları gerekiyor.

TÜRMOB, kuruluşundan bugüne her zaman iletişimi, sorun çözümlüğü, üyesiyle birlikte toplumsal yararı dikkate almış bir Türkiye kurumudur.

Geleneğiyle, birikimiyle, ciddiyetiyle bu en doğal demokratik hakkı, üyeleri adına kullanmaktadır. Taraf

olmadan, ötekileştirmeden Türkiye ortak paydasında buluşma konusunda herkesin sorumluluğu vardır. Bunu bu kürsüde bir kez hatırlatmak zorunluluğu hissediyorum.

Toplumsal sorumluluğumuz; Türkiye'nin sağlıklı işleyen bir ekonomiye sahip olması kadar, demokrasi içinde, barış içinde büyümesi, gelişmesidir.

TÜRMOB'un mesleki hedefi, kamunun yani tüm paydaşlarının çıkarına hizmet etmektir. Bu bağlamda TÜRMOB çok önemli yol katetmiştir. Yüksek kaliteli mesleki standartlara uyumunu sağlamak ve özendirmek suretiyle Türkiye düzeyinde muhasebe mesleğini ve meslek mensuplarını güçlendirdik. Meslektaşlarımızın yeterliliklerinin Uluslararası düzeyde olmasını sağladık. Meslektaşlarımızın Türkiye

Recai Akyel
Sayıştay Başkanı

Rifat Nalbantoğlu

ekonomisinin güçlü olmasını sağlayacak gelişime katkı yapacak çalışmalarını destekledik. Meslektaşlarımızın uluslararası standartların uygulanmasına yakınsamasını artırdık. Mesleğe ait uzmanlık bilgisinin meslektaşlarımıza ulaşmasını çok yönlü eğitim ve iletişim araçlarıyla sağladık. Tüm bu hedeflere ulaşırken bu dönem TÜRMOB tarihinin en sıkıntılı ve en zor döneminde görev üstlendiğimiz de hatırlatmak isterim.

Bu çalışmalarımız sırasında çok önemli bir odağımız vardı. Denetim standartları konusunda öncü bir rol üstlendik. Muhasebe ve finansal raporlama standartları, denetim standartları ve yasal denetim talebi mesleğimiz için üçlü saç ayağıdır. “IFAC Üye Yükümlülükleri” yönetmeliğine göre Türkiye Denetim Standartları’nın “Uluslararası Denetim ve Güvence Standartları” ile

karşılaştırmalı tablosunun hazırlanmasını sağlamak ve bu alandaki gelişmeleri muhasebe meslek mensuplarına anında duyurabilmek amacıyla IFAC adına “Uluslararası Denetim ve Güvence Standartları’nın uygulamadaki son versiyonu olan 2013 yılı standartlarının çevirisini sağladık. İki cilt olarak yayınlanan olan bu çevirinin öncelikle ülkemize, mesleğimize ve meslektaşlarımıza faydalar getireceği olan inancım tamdır.

Yücel Akdemir

Güçlü ekonominin alt yapısının ise güçlü muhasebe sisteminin varlığı ve ekonomik denetim düzeninin kurulmasıyla oluşacağını düşünmeliyiz ve bu gerçeği öğrenmeliyiz. Ekonomik denetim düzeninin kurulması ve etkin olması denetimi gerçekleştirecek SMMM ve YMM'lerin varlığına bağlıdır.

Bugün haklarımızı görmezden gelenler ve haklarımızı kullanırmak için engel olanlar Türkiye'nin geleceğinde var olmaları ve büyük Türkiye'de rol üstlenebilmeleri için mesleğimizi ve meslektaşlarımızı el üstünde tutmak zorunda kalacaklardır.

TÜRMOB’un bu geldiği noktayı, gelecek nesillere aynı parlaklıkta taşıma sorumluluğumuz var. Çıtayı daha da yükseltilere taşıma görevimiz var. Bağımsız bir meslek örgütü, meslek anlayışı tüm Türkiye için kıymet taşıyor. İddialarımızı, enerjimizi, ortak aklı ve duyguyu mesleğimiz için, ülkemiz için seferber etme gücümüz var. Gelecek nesillere bırakacağımız, gururlandığımız bir kurumumuz var. Bunu hep birlikte başardık. Sizlerle birlikte hepimizi gururlandıran büyük ve güçlü bir aileye dönüştük. TÜRMOB, sadece üyelerinin değil, tüm Türkiye'nin ortak mirasıdır, ortak değeridir. Bu mirası, bu değeri yaratan sizlersiniz. Daha güzel, daha aydınlık bir gelecek idealinde TÜRMOB çatısı altında buluşan bizler bu ortak mirası daha da güçlendireceğiz.” dedi.

TÜRMOB Onursal Başkanı Mustafa Özyürek de genel kurula katılan herkese teşekkür etti. Türkiye'de toplum huzursuzsa, kimsenin iyi bir şekilde yaşayamayacağını

belirten Özyürek, genel kurula katılanlara siyasete girmelerini, bu sayede meslek mensuplarının, seslerini daha iyi duyurabileceklerini söyledi.

Kamu Gözetimi Kurumunun faaliyetlerine de değinen Özyürek, "Bu mesleğe girmek için üniversiteyi bitiren gençler, staj sınavına giriyor, hiç kolay değil. Birçok gencimiz bunu kazanamıyor. Bu sınavı kazandıktan sonra 3 yıl staj yapıyorlar, sonra yeterlilik sınavını veriyorlar. Başarılı olurlarsa ruhsat alıyorlar. 15 yıl çalıştıktan sonra da tekrar sınavla girerek, yeminli mali müşavirlik ruhsatı alıyorlar. Böylelerine uzun uğraşlarla, yarışlarla, sı-

navlarla alınan ruhsatlarımızı yok saymak, kimsenin hakkı değildir. Toplumda kazanılmış haklara mutlaka saygı gösterilmesi lazım" şeklinde konuştu.

Genel Kurula katılarak bir konuşma yapan CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, kendisinden önce gerçekleşen konuşmalarda demokrasi eksikliğini değinildiğini belirterek, "Demek ki demokrasi de sorun var, eğer bir ülkede 7 milletvekili, yüzlerce yerel yönetici tutuklu, 2 bin 774 öğrenci tutukluysa orada bir sorun var demektir" ifadesini kullandı.

Gezi Parkı odaklı olaylardan sonra 81 medya çalışanının işinden oldu-

ğunu ileri süren Kılıçdaroğlu, ülkedeki demokrasi açığının giderek büyüdüğünü savundu.

Kılıçdaroğlu, "Sadece milletvekilleri, akademisyenler, yerel yöneticiler değil, 27 Eylül 2013 itibarıyla 5'i imtiyaz sahibi olmak üzere 66 gazeteci hapiste. Cunta yönetimlerinde bile bu kadar olmadı. Gazeteciye beğenemeyebilirsiniz ama siz demokratik bir ülkede düşünce özgürlüğüne sınırlama getiremezsiniz, o gazeteciye hapse atamazsınız" diye konuştu.

Kanun Hükmünde Kararname (KHK) uygulamasını da eleştiren Kılıçdaroğlu, KHK uygulamasının 12 Eylül dönemi sonrası Türki-

ye'nin gündemine geldiğini söyledi. Bu uygulamayla parlamento yetkisinin gasp edildiğini ileri süren Kılıçdaroğlu, "Elinizi vicdanınıza koyun, parlamento açık, 550 milletvekili var, ama siz parlamento açıkken 35 KHK çıkarıyorsunuz. Parlamento açık, yetki gasp etmişsiniz, savaş mı var? Siz istediğinizi yapıyorsunuz, bu doğru değil" değerlendirmesinde bulundu.

Son 11 yılda 7 kez mali af çıktığını ve dünyada böyle başka bir örnek olmadığını öne süren Kılıçdaroğlu, "Vergisini zamanında ödeyenleri ödüllendiren bir ülke olmak durumundayız. Biz vergi vermeyenleri ödüllendiriyoruz" dedi.

Uzun yıllar vergi denetmenliği yaptığına işaret eden Kılıçdaroğlu,

hiçbir dönemde denetimin siyasallaştığını görmediğini söyledi.

"Davul zurna ile arama yapıldığını görüyoruz" diyen Kılıçdaroğlu, şöyle konuştu: "En büyük tepkiyi sizlerin göstermesi lazımdı, ama kusura bakmayın yeterli tepkiyi göstermediniz. Bir eleştiri de ben yapayım. TOBB da ses çıkarmadı. Mükellefler arasında siyasi ayrım yapılabilir mi? Demokrasi aynı zamanda saydam bir rejimdir, demokrasi ödediğimiz vergilerinin hesabının sorulduğu rejimdir, bunu soramıyorsak orada demokrasi çağdaş değildir."

DSP Genel Başkanı Masum Türker, muhasebe mesleğinin dünyada ve ülkemizde kaydettiği aşamalar hakkında bilgi vererek, uluslararası

alandaki gelişmeleri ve bunların mesleğe yansımalarını değerlendirdi.

Türker konuşmasında, "Hayal etmezseniz yaşayamazsınız, hayal etmezseniz oralara gelemezsiniz. Muhasebeciler kadar bu ülkede, ülkesi için çile çekmiş, fedakarlık yapmış kimse yoktur.

Manisa Milletvekili Recai Berber, Türkiye'nin son on yılda vesayet rejimini üstünden atma konusunda önemli çalışmalar yaptığını vurgulayarak, "Meslek odaları, sivil toplum kuruluşları çoğulcu demokrasi de vazgeçilmezdir"

Maliye Bakan Yardımcısı Abdullah Erdem Cantimur, Genel Kurul'da yaptığı konuşmada, TÜRMOB'un meslek örgütleri içinde kariyer ola-

rak en üst düzeyde ve ülke sorunlarına cidden eğilebilen bir meslek örgütü olduğunu belirterek, "Hangi görüşten olursak olalım, TÜRMOB'u siyasi alandan uzak, mesleki sorunlara eğilen ve gayret gösteren bir duruma hep beraber getirmeliyiz" dedi.

TÜRMOB'un 21. Olağan Genel Kurulu'na katılan Cantimur, burada yaptığı konuşmada, Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in genel kurula katılan herkese selamı olduğunu söyledi.

Milletvekilliğinin yanı sıra, 4 dönem de Kütahya Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası'nın yönetim kurulu üyeliğini yaptığını anlatan Cantimur, şunları kaydetti:

"Yani defalarca sizler gibi delege olarak buralara geldim. Tabi şunu gördüm, şu ana kadar konuşmacılar, benim bilmediğim mesleki sıkıntılardan bahsetselerdi de ben de

notumu alsaydım, pazartesinden itibaren de ne yapılabilir diye düşünseydim. Bu genel kurullar, mesleki sorunlarımızın konuşulduğu toplantılar olmalı. TÜRMOB, meslek örgütleri içinde kariyer olarak en üst düzeyde ve ülke sorunlarına cidden eğilebilen bir meslek örgütü. Hangi görüşten olursak olalım, TÜRMOB'u siyasi alandan uzak, mesleki sorunlara eğilen ve gayret gösteren bir duruma hep beraber getirmeliyiz."

Meslek örgütlerinin çok önemli olduğunu vurgulayan Cantimur, hiçbir siyasinin, meslek örgütlerinin getirdiği önerileri yok saymama çağını söyledi.

Denetimin siyasallaştığı iddialarına da cevap veren Cantimur, böyle bir şeyin kesinlikle mümkün olmadığını bildirdi. Şu anda denetimlerin risk analizine göre yapıldığını anlatan Cantimur, kendisinin bile 3-4 yıl önce tam tasdik yaptığı şirketin

şu an incelemede olduğunu ifade etti.

Sayıştay Başkanı Recai Akyel de Türkiye'de hem kamu hem de özel sektörde gerek muhasebe gerekse de denetim standartlarının ortak hale getirilmesi çalışmalarının yürütüldüğünü söyledi.

Sayıştay'ın, Türkiye'nin en bağımsız kuruluşlarından olduğunu belirten Akyel, yeni Sayıştay Kanunu ile birlikte daha önce yapılmayan mali denetime ilk kez 2011 yılında başladıklarını ve bu yıl da 2012 yılı mali denetim raporlarını TBMM'ye sunduklarını ifade etti. Sayıştay'ın, kamunun hukuka aykırı harcamaları varsa bunları kendi içinde yargıladığını anlatan Akyel, TBMM'ye gönderilen raporların sadece mali sistem analiz raporları olduğunu kaydetti.

Genel kurul, yönetmelik, yönetmelik değişikliği, tebliğ ve mecburi meslek kararı görüşmelerinin ardından tamamlandı.

AB'nin Türkiye'ye faturasası

221 milyar dolar

Türkiye, AB'ye tam üyelik macerasında Eylül ayında yarım yüzyılı geride bırakmaya yaklaşırken, üye ülkelerle Türkiye arasındaki Gümrük Birliği sonrası gerçekleşen dış ticaret açığı toplamda 221 milyar doları geçti.

Türkiye 12 Eylül 2013 tarihinde, Avrupa Birliği (AB) ile Tam Üyelik için imzalanan Ankara Anlaşması'nda 50 yılı geride bırakmaya hazırlanırken, yarım yüzyılda ticari dengeler bütünüyle AB ülkeleri lehine sonuçlar doğurdu.

İstanbul Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası'nın (İSMMM) "Türkiye-AB: Bitmeyen Senfonide 50 Yıl" adlı raporuna göre, AB yolunda en heyecan verici gelişme olarak görülen Gümrük Birliği ile dış ticarete verilen açık son beş yılda 100 milyar dolara yaklaştı, toplamda ise 221 milyar doları aştı.

Raporda Türkiye'nin, Avrupa Bir-

liği'ne başvurduğunda üye sayısının 6 olduğu, bugün ise 28 ülkeye ulaşılmasına karşın hâlâ kapıda bekleyen bir ülke statüsünde olmasının da kamuoyunda AB'ye olan güveni erozyona uğrattığı belirtildi.

"Türkiye-AB: Bitmeyen Senfonide 50 Yıl" adlı raporu değerlendiren İstanbul Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası (İSMMM) Başkanı Yahya Arıkan, "1957 yılında Avrupa Ekonomik Topluluğu adıyla altı ülkenin kurduğu birliğe katılmak için Türkiye 1963 yılında imza koydu. 1996 yılında ise Gümrük Birliği imzalandı. Aradan geçen yarım yüzyıla karşın Türkiye'nin tam üyeliğinin

gerçekleşmemiş olması, buna karşın dış ticarete Türkiye aleyhine bir denge olması düşündürücüdür" diye konuştu.

AB ile Kopenhag Kriterleri çerçevesinde görüşülmesi gereken 35 fasıldan, görünür kısa vadede ancak 22.'sinin açılabileceğini anımsatan Arıkan, AB'nin Türkiye'ye karşı samimi ve güvenilir bir görüntü vermekten çok uzaklaştığı tespitinde bulundu.

Arıkan özellikle orta vadede Türkiye'ye ekonomik anlamda ciddi olumsuzluk doğurabilecek gelişmelerin ufukta görüldüğü uyarısında da bulunarak, "AB, üçüncü ülkeler ve ülke grupları ile imzaladığı serbest ticaret anlaşmalarında

(STA) ihracatta Türkiye'nin çıkarlarına ters adımlar atıyor. Türkiye tam üye olmayı hedefleyip bunun için Gümrük Birliği anlaşmasını imzalarken, AB Serbest Ticaret Anlaşması'nda Türkiye'yi dışlıyor” diye konuştu.

“Türkiye-AB: Bitmeyen Senfonde 50 Yıl” adlı rapora göre; Türkiye Gümrük Birliği'nin imzalandığı 1996 yılını izleyen dönemde AB'ye ihracatta patlama bekledi. Ancak açıklanan verilere göre tam tersi bir görüntü ortaya çıktı.

Türkiye, AB ülkeleri arasındaki ticari ilişkide sürekli eksi bakiye verdi. Dış ticaretteki negatif denge son beş yılda hızla arttı. 1996-2009 arasında yıllık ortalama 10 milyar dolar seviyesinde açık verilirken, 2010 yılında bu açık 19.5 milyar dolar, 2011 yılında 28.8 milyar dolar, 2012 yılında da 28.2 milyar dolar oldu.

Son beş yılın toplam açığı 100 milyar dolara yaklaşırken 2013 yılının ilk 5 aylık döneminde bile açık 12 milyar doları buldu. 1996 yılından

2013'ün mayıs sonuna kadar verilen açık ise 221 milyar doları aştı.

Türkiye ile AB arasındaki ticari ilişkilerin çarpıcı bir göstergesi de hem ithalatta hem de ihracatta, AB ülkelerinin payının göreceli olarak azalması.

Türkiye, Gümrük Birliği Anlaşması'nı imzalarken AB ile ticaretin artacağı ve taraflar arasındaki ekonomik ve ticari ilişkilerin en üst düzeye çıkacağı varsayıyordu. Oysa veriler karşılıklı bağımlılığın giderek azaldığını da ortaya koydu.

TÜRKİYE-AB TİCARETİ 221 MİLYAR DOLAR AÇIK VERDİ (Milyon \$)

Yıllar	AB'ye İhracat	AB'den İthalat	Dış Açık
2013 (5 ay)	25.359	37.313	11.954
2012	59.199	87.448	28.248
2011	62.347	91.128	28.781
2010	52.685	72.180	19.494
2009	47.013	56.509	9.496
2008	63.390	74.408	11.017
2007	60.396	68.395	7.996
2006	47.935	59.387	11.452
2005	41.365	52.696	11.340
2004	36.581	48.096	11.515
2003	27.394	35.140	7.746
2002	20.415	25.689	5.274
2001	17.546	19.823	2.278
2000	15.664	28.524	12.862
1999	15.425	22.530	7.106
1998	14.809	25.282	10.473
1997	13.435	26.119	12.684
1996	12.563	24.321	11.757
TOPLAM	633.521	854.994	221.473

“Türkiye-AB: Bitmeyen Senfonide 50 Yıl” raporuna göre, Gümrük Birliği Anlaşması’nın imzalandığı 1996 yılında Türkiye’nin toplam ithalatı içinde AB ülkelerinin payı yaklaşık yüzde 56 seviyesindeydi. 2012 yılına gelindiğinde bu oran yüzde 37’ye düştü.

Aynı şekilde, Türkiye’nin ihracatı içinde de AB’nin payı düşüş gösterdi. Rapora göre, Türkiye her 100 dolarlık ihracatının 54 dolarını AB ülkelerine gerçekleştirirken, bu oran 2012 yılına gelindiğinde yüzde 38.8’e kadar düştü.

Rapora göre, AB ile ticarete beklenen ivmenin sağlanamamasının önemli nedenlerinden biri Türkiye’nin karar süreçlerinden uzak tutulması. AB Türkiye ile bir anlaşma imzalamış ve Gümrük Birliği’ni sağlamış olmakla birlikte, birleştirilmiş bu gümrük sahası ile ilgili karar sürecine Türkiye’yi dahil etmiyor.

Bunun en somut göstergesi ise AB’nin 3. ülke ve ülke grupları ile yaptığı ticari anlaşmalar. AB herhangi bir ülke ile Serbest Ticaret Anlaşması (STA) imzaladığında il-

gili ülke AB’nin Türkiye de dahil ortak gümrük sahasına, anlaşma çerçevesi içinde ticaret yapabiliyor. AB ülkeleri de ilgili ülke pazarında aynı haklardan yararlanıyor. Ancak Türkiye, ilgili ülkenin ihracatını ithalatçı ülke olarak söz konusu anlaşma çerçevesinde değerlendirmek zorunda kalırken “AB üyesi” olmadığı için aynı ülkeye ihracatta söz konusu anlaşma hükümlerinden yararlanamıyor.

Türkiye’nin ısrarlı girişimlerine karşın AB organları Türkiye’yi STA kapsamında görmüyor. Bu durum ise Türkiye açısından ciddi ticari sorunlar yaratıyor ve anlaşmayla gelen kolaylıklardan yararlanamadığı için rekabet gücünü kaybediyor.

Son dönemdeki en önemli gündem maddesi de AB ile ABD arasında süren STA görüşmeleri. Rapora göre AB ile ABD arasında imzalanacak bir serbest ticaret anlaşması Türkiye’nin dış ticaretine çok büyük bir darbe vuracak.

İSMMM’nun yayınladığı “Türkiye-AB: Bitmeyen Senfonide 50 Yıl” adlı raporda ticari alandaki bu

gelişmelere; siyasi alandaki tartışmaların da eklenmesinin, ilişkilerin gevşemesine ve uzaklaşmaya neden olmaya başladığı tespitinde de bulunuluyor.

Raporda yapılan çok sayıda kamuoyu araştırmasının, Türk kamuoyunda Avrupa Birliği hakkındaki düşüncelerin giderek olumsuz bir noktaya doğru seyrettiğini gösterdiği vurgulanarak şu ifadede bulunuluyor:

“Araştırmalar; Türk halkının Türkiye’nin AB üyeliğini desteklemekte olduğunu ancak yakın bir gelecekte üyeliğin gerçekleşeceği konusunda Avrupa’ya güven duymadığını ortaya koyuyor. Ortada; katılımcıların yüzde 83.9’unun ‘Sizce AB Türkiye’ye karşı güvenilir ve samimi davranıyor mu?’ sorusuna ‘hayır’ yanıtını verdiği araştırmalar var. Yapılan araştırmalar da gösteriyor ki; gerek Türk kamuoyu gerekse de AB kamuoyu ‘tam üyelik’ düşüncesinden giderek uzaklaşıyor ve her iki tarafta da karşı tarafa güvenenlerin sayısı azalıyor.”

TÜRKİYE DIŞ TİCARETİNDE AB ETKİSİ AZALİYOR (Milyon \$)

Yıllar	İhracat	AB Payı (%)	İthalat	AB Payı (%)
2013 (5 ay)	62.829	40.4	104.790	35.6
2010	113.883	46.3	185.544	38.9
2005	73.476	56.3	116.774	45.1
2000	27.775	56.4	54.502	52.3
1996	23.224	54.1	43.627	55.7

Roubini'den ekonomi uyarısı

Nouriel Roubini, Brics'ler ve Türkiye'nin de aralarında bulunduğu diğer birçok yükselen piyasanın son dönemde bir ekonomik yavaşlamayı yaşadığına dikkat çekerek "Balayı sona mı erdi?" diye sordu.

Çin'in "yaşayacağı sert iniş" in birçok yükselen ekonomiyi vuracağını savunan Roubini, Türkiye dahil artan sayıda yükselen ekonomide cari işlemler açığının görüldüğüne işaret ettiği makalesinde yükselen ülkelerdeki "istikrar riski" ne işaret ederken Brezilya ve Türkiye'deki "siyasi kargaşa" ya da dikkat çekti.

Ünlü iktisatçı Nouriel Roubini,

Brics'ler (Brezilya, Rusya, Hindistan, Çin ve Güney Afrika Cumhuriyeti) ve Türkiye'nin de aralarında bulunduğu diğer birçok yükselen piyasada son dönemde bir ekonomik yavaşlamanın yaşandığına dikkat çekerek "Balayı sona mı erdi?" diye sordu. Çin'in "yaşayacağı sert iniş" in birçok yükselen ekonomiyi vuracağını savunan Roubini, Türkiye dahil artan sayıda yükselen ekonomide cari

işlemler açığının görüldüğüne işaret etti.

Roubini, yükselen ülkelerde "istikrar riski" nin de bulunduğunu belirtirken örnek olarak Brezilya ve Türkiye'deki son dönemdeki "siyasi kargaşa" yı gösterdi.

Nouriel Roubini, İngiliz The Guardian gazetesinde "Yükselen piyasalardaki büyük canlılık bitti mi?" başlıklı bir makale

yayımladı. Spotunda Çin'in önümüzdeki iki yılda sert bir iniş yaşaması riskinin birçok ekonomiye zarar verebileceğini savunan Roubini, son birkaç yılda Brezilya, Rusya, Hindistan, Çin ve Güney Afrika'dan oluşan Brics'lerin yakında dünyanın en büyük ekonomile-

ri haline geleceği söylendiğini anımsatarak ancak Brics'ler ve aralarında Türkiye'nin bulunduğu birçok yükselen ekonomilerin yavaşlamakta olduğuna dikkat çekti.

"O halde balayı sona mı erdi?" sorunu sordu.

Nouriel Roubini, makalesinde daha önce hızla büyüyen yükselen ekonomilerin neden yavaşladığını izah eden altı faktörü özetle şöyle sıraladı:

"- Yükselen ekonomilerin çoğu, 2010-2011 döneminde fazla ısınmış büyüme potansiyeli üzerine çıkmış, enflasyon da hedefi aşarak yükselmişti.

- Yükselen piyasa ekonomilerin, gelişmiş ekonomilerdeki zayıf-

- Çoğu Brics'ler ve diğer yükselen ekonomilerin bazıları bir çeşit devlet kapitalizme doğru yol alıyor.

- Brics'ler ve birçok mal ihraç eden yükselen ekonomilere yardımcı olan "super konjontür" sona ermiş olabilir.

- FED, gevşeme politikasına son verebileceği işaretini verdi.

- Türkiye, Güney Afrika, Brezilya ve Hindistan dahil, artan sayıda yükselen ekonomide açıklar var. Ve bu açıklar, daha riskli yollardan finanse ediliyor. Bu ülkeler ayrıca, aşırı bütçe açıkları, hedefi aşan enflasyon ve istikrar riski gibi başka za-

yıflıkları da paylaşıyor. İstikrar riski, sadece son dönemde Brezilya ve Türkiye'deki siyasi kargaşada değil aynı zamanda Güney Afrika'nın çalışma alanındaki çekişmeler ve Hindistan'daki siyasi ve seçim belirsizliğinde görülebiliyor."

Cari açık tırmanışa geçti

Cari işlemler hesabı Haziran ayında geçen yılın aynı ayına göre 489 milyon dolar artışla 4 milyar 445 milyon dolar düzeyinde açık verdi. 2013 yılının ilk yarısında cari işlemler açığı, geçen yılın aynı dönemine göre 5 milyar 890 milyon dolar artarak 35 milyar 920 milyon dolar oldu.

Cari işlemler hesabı Haziran ayında geçen yılın aynı ayına göre yüzde 12.4 oranında artışla 4 milyar 445 milyon dolar düzeyinde açık verdi. 2013 yılının ilk yarısında cari işlemler açığı, geçen yılın aynı dönemine göre 5 milyar 890 milyon dolar tutarında, yüzde 19.6 oranında artarak 35 milyar 920 milyon dolar oldu. Bu dönemde, cari işlemler açığında etkili olan dış ticaret açığı 5 milyar 879 mil-

yon dolar artarak 40 milyar 474 milyon dolara yükseldi.

Merkez Bankası Ocak-Haziran 2013 Ödemeler Dengesi verilerini açıkladı. Buna göre Haziran ayında cari işlemler hesabı, geçen yılın aynı ayına göre yüzde 12.4 oranında, 489 milyon dolar tutarında artışla 4 milyar 445 milyon dolar oldu. Cari işlemler hesabı 2012 yılı Haziran ayında 3 milyar 956 milyon dolar açık vermişti.

2013 yılın ilk yarısında cari işlem-

ler açığı, geçen yılın aynı dönemine göre 5 milyar 890 milyon dolar artarak 35 milyar 920 milyon dolara yükseldi. Bu dönemde, cari işlemler açığında etkili olan dış ticaret açığı 5 milyar 879 milyon dolar artarak 40 milyar 474 milyon dolara yükseldi. 2012 yılının ilk 6 ayında cari işlemler hesabı 30 milyar 30 milyon dolar düzeyinde gerçekleşmişti.

Haziran itibarıyla son on iki aylık birikimli cari açık ise bir önceki

aya göre 489 milyon dolar artışla 53 milyar 640 milyon dolar düzeyinde gerçekleşti. Revize rakamlarla Mayıs ayında on iki aylık birikimli cari açık 53 milyar 151 milyon dolar düzeyinde gerçekleşmişti.

Parasal olmayan altın kalemi altında izlenen altın ithalatı, geçen yılın ilk yarısına göre 5 milyar 791 milyon dolar artarak 9 milyar 480 milyon dolar tutarında gerçekleşirken, altın ihracatı 2 milyar 888 milyon dolar azalarak 2 milyar 493 milyon dolar oldu.

Hizmetler dengesi kalemi altındaki turizm gelirleri, geçen yılın ilk yarısına göre 2 milyar 579 milyon dolar tutarında artarak 11 milyar 727 milyona, turizm giderleri de 415 milyon dolar tutarında artarak 2 milyar 315 milyona ulaştı. Yatırım geliri dengesinin altında yer alan doğrudan yatırımlar, portföy yatırımları ve faizlerden oluşan diğer yatırımlarda gerçekleşen toplam net çıkış, geçen yılın aynı dönemine göre 1 milyar 591 milyon dolar tutarında artarak 5 milyar 194 milyon dolar olarak gerçekleşti. Yılın ilk 6 ayında yurtdışında yerleşik kişilerin yurt içinde yaptıkları net yatırımlar, geçen yılın ilk yarısına göre 3 milyar 241 milyon dolar azalarak 4 milyar

940 milyon dolara gerilerken, yurt içinde yerleşik kişilerin yurt dışındaki yaptıkları net yatırımlar 1 milyar 74 milyon dolar azalarak 1 milyar 425 milyon dolar tutarında gerçekleşti. Yurtdışında yerleşik kişiler hisse senedi piyasasında Haziran ayında 1 milyar 230 milyon dolar net satımla birlikte yılın ilk yarısında 196 milyon dolar tutarında net satım gerçekleştirdi. Devlet iç borçlanma senetleriyle ilgili olarak, yurtdışı yerleşiklerin Haziran ayında gerçekleştirdiği 354 milyon dolar tutarında net satıma rağmen, Ocak-Haziran döneminde 6 milyar 906 milyon dolar tutarında net alım gerçekleştirildi. Yurtdışında gerçekleştirilen tahvil ihraçları yoluyla bankalar, Haziran ayında 562 milyon ABD doları borçlanarak ilk altı aylık dönemde 4 milyar 931 milyon dolar net borçlanma gerçekleştirdi.

Bankaların yabancı para ve Türk lirası cinsinden efektif ve mevduat varlıkları, Türk lirasındaki 1 milyar 860 milyon dolar tutarındaki artışa rağmen yabancı paradaki 3 milyar 39 milyon dolar azalışın etkisiyle, Ocak-Haziran döneminde 1 milyar 179 milyon dolar düşüş kaydederken, diğer sektörlerin yurtdışındaki mevduatı aynı dönemde 386 milyon dolar azaldı.

Genel Hükümet, yurtdışı piyasalar ve diğer uluslararası kuruluşlardan (IMF dahil) sağlanan uzun vadeli kredilerle ilgili olarak, yılın ilk yarısında 1 milyar 206 milyon dolar net geri ödemede bulundu.

Bankacılık sektörü geçen yılın ilk yarısında 3 milyar 254 milyon dolar net kullanım, bu yılın aynı döneminde ise 10 milyar 337 milyon dolar net kullanım gerçekleştirdi. Bu dönemde bankaların hem kısa hem de uzun vadeli kredilerde net kredi kullanıcısı olduğu göze çarptı. Diğer sektörler geçen yılın ilk yarısında 4 milyar 653 milyon dolar net kullanım, bu yılın aynı döneminde ise 1 milyar 151 milyon doları net geri ödeme gerçekleştirdi. Yurtdışında yerleşik Türk vatandaşlarınca Merkez Bankası nezdinde açılan mevduat hesaplarında, ilk altı aylık dönemde 581 milyon dolar net çıkış gerçekleşti. Yurtdışı bankaların yurt içi bankalar nezdinde tuttukları yabancı para mevduatları 7 milyar 291 milyon dolar, Türk lirası mevduatları da 1 milyar 865 milyon dolar artış kaydetti. Rezerv varlıkların içinde bulunan resmi rezervler, Haziran ayındaki 3 milyar 276 milyon dolar azalışa rağmen Ocak-Haziran döneminde 6 milyar 488 milyon dolar arttı.

AB Resesyondan Çıkıyor

Almanya ve Fransa ekonomilerinde gözlemlenen toparlanma sayesinde, rekor uzunluktaki resesyondan sonra ekonomi büyüme sürecine girmiş bulunuyor. Euro bölgesinde başlayan toparlanma Türkiye ekonomisine olumlu katkıda bulunacak.

Kamu borç stoku yüksekliğinin finansal piyasalarda yarattığı sarsıntının hafiflemesiyle sakin bir döneme girilirken Euro Bölgesi, bu yılın ikinci çeyrek döneminde Almanya ve Fransa ekonomilerinde gözlemlenen toparlanma sayesinde, rekor uzunluktaki resesyondan sonra tekrar büyüme sürecine girmiş bulunuyor. 17 üyeli Euro Bölgesi toplam gayrisafi hasılası yılın ilk çeyrek döneminde sergilediği

yüzde 0.3 oranındaki daralmanın ardından ikinci çeyrek dönemde yüzde 0.3 oranında büyüme göstermiştir. Bu şekilde Euronun tedavüle çıktığı 1999 yılından buyana gözlemlenen ve 6 çeyrek dönem boyunca devam eden en uzun resesyondan da sona ermiştir. Nisan-Haziran dönemi için yapılan son tahminlere göre Euro Bölgesi gayrisafi hasılası önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 0.7 oranında daralma sergilemiştir. Diğer taraftan alınan

genişletici parasal politikaların yanı sıra büyüme süreci içinde olan küresel talebin de Bölgenin ekonomik faaliyet hacmi üzerinde olumlu etkide bulunması beklenmektedir. Bu alanda birinci çeyrek dönem itibarıyla yüzde 1.1 oranında büyüyen ABD ekonomisinin, yıllıklandırılmış bazda Nisan-Haziran dönemi itibarıyla yüzde 1.7 oranında genişleme gerçekleştirmesi önem taşımaktadır.

Her ne kadar Bölgenin genel gö-

rünümünde iyileşme gerçekleşmişse de halen bazı Güney kuşağı ülkelerinde resesyona devam etmekte olup, ekonomik faaliyet hacmindeki daralma Bölge genelinde işsizlik düzeyini rekor yüksekliğe çıkarırken, İspanya ve Yunanistan da genç nüfusta işsizlik oranları yüzde 50'nin üzerinde seyretmektedir. İkinci çeyrek dönemde GSYH Almanya'da yüzde 0.7 oranında büyürken, Fransa'da yüzde 0.5 oranında genişlemiştir. Sözü edilen dönemde Almanya'da yatırım harcamaları yüzde 1.9 oranında genişlerken, tüketim harcamalarında yüzde 0.5 oranında yükselme meydana gelmiştir. Ancak halen 17 üye ülkeden İtalya ve İspanya dahil dört ülke resesyona yaşamaktadır. Hollanda ekonomisi bu yılın ikinci çeyrek döneminde yüzde 0.2 oranında küçülme ile birbirini izleyen dördüncü daralma dönemini yaşamıştır. “Ekonomik görünüme ilişkin olarak alınan bu biraz daha olumlu haberleri memnuniyetle karşılıyoruz ancak ne olursa olsun tutumumuzda bir gevşeme olmayacak” diyen Avrupa Birliği Ekonomik ve Parasal İşler Ko-

misyon Başkanı Olli Rehn “Sürdürülebilir bir ekonomik toparlanma artık erişilebilir bir hale gelmiştir, ancak krize karşı aldığımız önlemler açısından her noktada kararlılığımızı sürdürdüğümüz takdirde” diye ilave ederek, çabaların gevşetilmeden sürdürülmesinin taşıdığı önemi vurgulamıştır.¹

Bilindiği gibi Avrupa Merkez Bankası (ECB) Mayıs ayında faiz hadlerini rekor düzeye (yüzde 0.5) düşürmüş ve ekonomiyi canlandırmak amacıyla bu düzeyde tutacağı hatta daha da düşürebileceği taahhüdünde bulunmuştur. ECB genel işsizlik oranının yüzde 12.1'e tırmanmış olduğu Euro Bölgesi ekonomisinin bu yıl yüzde 0.6 oranında daralma sergileyeceği tahmininde bulunmaktadır.

Bölgede kamu kesimi borçlanma faizleri bu yıl kayda değer düşme göstermiştir. İtalya ve İspanya devlet tahvillerinin faizi ile basamak kabul edilen Almanya borçlanma faizleri arasındaki fark (spread) Ağustos ayı ortasında son iki yılın en düşük düzeyine

gerilemiştir. Spread İtalya için 237 baz puanla 22 Temmuz 2011 tarihinden buyana en düşük düzeyi görürken, İspanya için 265 puana gerilemiştir. İspanya için spread Temmuz 2012'de 650 baz puana kadar yükselmiş, Bölge genelinde faiz farkı (spread) ortalaması ise Kasım 2011'de 575 puanla rekor kırılmıştı. 14 Ağustos 2013 tarihi itibarıyla 10 yıl vadeli İspanyol hazine tahvillerinin faizi yüzde 4.42 iken, aynı vadeli tahvil getirileri Almanya için yüzde 1.82, Fransa için yüzde 2.34 ve İtalya için de yüzde 4.17 olarak gerçekleşmiştir.

Bölgede gözlemlenen bir diğer olumlu gelişmeyi de tüketici güven endeksinde meydana gelen iyileşme oluşturmuştur. Euro Bölgesi genelinde tüketici güven endeksi önceki aya ilişkin negatif 17.4 düzeyinden Ağustos ayında, Temmuz 2011'den buyana en yüksek rakam olan, negatif 15.6 düzeyine gerilemiştir.

Ekonomi analistleri Avrupa ekonomisinde başlayan bu toparlanma süreci üzerinde olumsuz etki de bulunabilecek üç unsura işaret

1 www.bloomberg.com/news/2013-08-14/euroarea...

etmektedirler.² Bunlardan birincisi ABD’nde FED’in son üç yıllık dönemde etkili bir biçimde sürdürmekte olduğu genişletici para politikası uygulamasının sonuna gelmiş olmasıdır. İzlenecek sıkılaştırılmış para politikası ve yükselecek faiz hadleri, Avrupa Yatırım Bankasının genel işsizlik haddi yüzde 7.0’ye düşene kadar faiz hadlerini artırmayacağını taahhüt etmesine rağmen, Avrupa’da faiz hadlerinin yük-

selmesi sonucunu doğurabilir ve bu şekilde ekonomik büyüme üzerinde aşağı yönlü baskı oluşmasına yol açabilir.

İkinci husus ekonomik toparlanmanın dengesiz ve son çeyrek dönemde yaşandığı gibi ülke grupları itibariyle iki farklı hız diliminde cereyan etmesidir. Bu durum üye ülkeler arası ticaret hacmini olumsuz biçimde etkilediği ölçüde Bölgenin genel büyü-

me oranını aşağı çekecektir. Ancak Avrupa ekonomisi ile ilgili en önemli tehdit unsurunu halen yapısal sorunları devam eden bankacılık sektörü oluşturmaktadır.

Kriz sürecinde bozulma gösteren bilançoları bankaları, kreditorleri iş alemine kredi açmaktan caydırmakta, bu durum ise yatırım harcamalarını olumsuz etkilemek suretiyle büyümeyi kısıtlamakta-

² Financial Times, 10-11 Ağustos 2013, S. 8.

dır. Bankacılık sektörünün zararlarının mahsup edilip, sermaye yapılarının güçlendirilmesi gerekmektedir. FED tarafından düzenlenen Jackson Hole Ekonomi Sempozyumunda konuşan IMF Başkanı Lagarde de Merkez Bankalarının genişletici para politikalarından çıkışları ile ilgili olarak alınması gereken önlemler arasında, Euro bölgesinde şirketlere kredi temininin önünün açılabilmesi için Bankacılık sektörünün onarılması, sermaye yapılarının güçlendirilmesi gereğine işaret etmiştir.

Avrupa Birliği üyesi ülkeler Türkiye'nin ihracatında önemli bir yer tutmaktadır. Avrupa Birliği üyesi ülkelere yapılan ihracatın küresel kriz öncesinde yüzde 60'a yaklaşan toplam ihracat hacmi içerisindeki payı kriz sürecinde, gerek bu piyasalarda yaşanan durgunluk gerekse diğer ihracat piyasalarında gerçekleşen artışlar neticesinde giderek daralma göstermişse de, halen önemi ni korumaktadır. 2012 yılı genelinde yüzde 38.8 olan Avrupa Birliği (27 üyeli) üyesi ülkelere yapılan ihracatın toplam ihracat tutarı içindeki payı, bu yılın ilk

yarısında yüzde 40.6 olarak gerçekleşmiştir.

İç tasarruf oranının düşük olması ve bu durumun yol açtığı yüksek cari işlemler hesabı açığı ülkemiz açısından en önemli makroekonomik denge eksikliğini ve kırılganlık unsurunu oluşturmaktadır. Süregelen yüksek cari açık borçlanma ve varlık satışı yoluyla ülkenin net dış yükümlülüklerinin GSYH'nın yüzde 53.0'üne kadar yükselmesi sonucunu getirmiş ve ekonomik kırılganlığı derinleştirmiştir.

Diğer taraftan cari açığın daraltılmasına yönelik politika önlemleri de GSYH büyüme hızını düşürücü etkide bulunmaktadır. Kaldı ki Türkiye 2011 yılı ikinci çeyrek döneminden başlayarak *düşük büyüme hızı-yüksek cari açık* süreci içersine girmiştir. Özel kesim tüketim ve yatırım harcamalarının özendirilmesi ya da kamu kesimi nihai tüketim ve yatırım harcamalarının –kamu maliyesi üzerindeki olumsuz etkileri göz ardı edilse bile- artırılması, ithal talebini yukarı yönlü baskılayarak dış ticaret açığını ve cari açığı genişletici bir etki doğurmaktadır.

Bu genel çerçevede içinde sürdürülebilir potansiyel büyüme hızının sağlanabilmesi açısından Türkiye'nin net ihracatını yükseltmesi, net dış talebin ekonomik büyümeye olan katkısını artırması gerekmektedir. Bu şekilde cari işlemler hesabı açığının düşük düzeyde tutulduğu bir ortamda büyüme hızı yeterli düzeyde idame ettirilebilecektir. Nitekim 2012 yılında düşük de olsa GSYH büyümesi (yüzde 2.2) tümüyle net dış talepte gözlemlenen ve iç talepteki daralma ile stok erimesinin etkilerini de gideren olumlu gelişme sayesinde gerçekleşmiştir.

FED'in aylık 85 milyar Dolar tutarındaki menkul kıymet alımlarını yavaşlatıp giderek durdurması ve parasal sıkılaştırmaya yönelmesi ülkemizin yüksek boyutlu cari işlemler açığının finansmanını ihmal edilemeyecek ölçüde sıkıntıya sokacak ve maliyetini artıracaktır. Dolayısıyla büyümenin sürdürülebilmesi açısından hem cari açığı büyütmeyecek hem tüketim ve yatırım harcamalarının yol açtığı dış finansman ihtiyacını karşılayacak dış talebin artırılması kritik önem taşımaktadır.

Netice olarak Euro Bölgesi ve Avrupa Birliğinde resesyonun sona ermesi Türkiye ekonomisini başlıca iki açıdan ciddi şekilde olumlu yönde etkileyecektir. Birincisi ekonomik büyüme sürecine geçiş, işsizlik haddinin düşmesi, kişi başına satın alma gücünün ve tüketici güven duygusunun yükselmesi Avrupa'da ihrac

mallarımıza olan talebi canlandırarak, turizm gelirlerini olumlu yönde etkileyecek efektif talebi artırarak büyümeye katkıda bulunacaktır. İkincisi büyüme ile birlikte kamu mali yapılarının güçlenmesi ve gerekli yapısal reformların (bankacılık birliği gibi) gerçekleştirilmesi ile birlikte Avrupa'da bankacılık sektörünün

sermaye yapısının güçlenmesi ve bankaların iş alemine kredi temini konusunda daha istekli hale gelmeleriyle, mevcut likidite sıkılgılığı giderilebilecek, daha elverişli koşullarla kredi temini olanakları genişleyecek, bu durum cari açık ve yatırımlar için gerekli dış finansman ihtiyacının teminini olumlu biçimde etkileyecektir.

Özel sektörün dış borcu 180 milyar dolara yükseldi

Özel sektörün yurtdışından sağladığı uzun vadeli kredi borcu 143.2 milyar dolara, kısa vadeli kredi borcu 37 milyar 265 milyon dolara ulaştı. Böylece özel sektörün uzun ve kısa vadeli kredi borcu toplamı 180.4 milyar dolara yükseldi.

Özel sektörün yurtdışından sağladığı uzun vadeli kredi borcu, 2013 yılı Haziran ayında 2012 yılı sonuna göre 4 milyar 116 milyon dolar tutarında artışla 143 milyar 182.4 milyon dolara yükseldi. Ticari kredilerin dahil edilmediği özel sektörün yurtdışından sağladığı kısa vadeli kredi borcu 5 milyar 875 milyon dolar artışla 37 milyar 265 milyon dolara ulaştı. Böylece özel sektörün uzun ve kısa vadeli kredi borcu

toplamı Haziran itibarıyla 180.4 milyar dolara yükseldi.

Merkez Bankası, Haziran 2013 dönemi Özel Sektörün Yurtdışından Sağladığı Kredi Borcu Gelişmeleri'ni açıkladı. Buna göre Haziran sonu itibarıyla, özel sektörün yurtdışından sağladığı uzun vadeli kredi borcu, 2012 yılı sonuna göre 4 milyar 116 milyon dolar tutarında, yüzde 3 oranında artarak 143 milyar 182 milyon dolar düzeyinde gerçekleşti. Özel sektörün yurtdışından sağla-

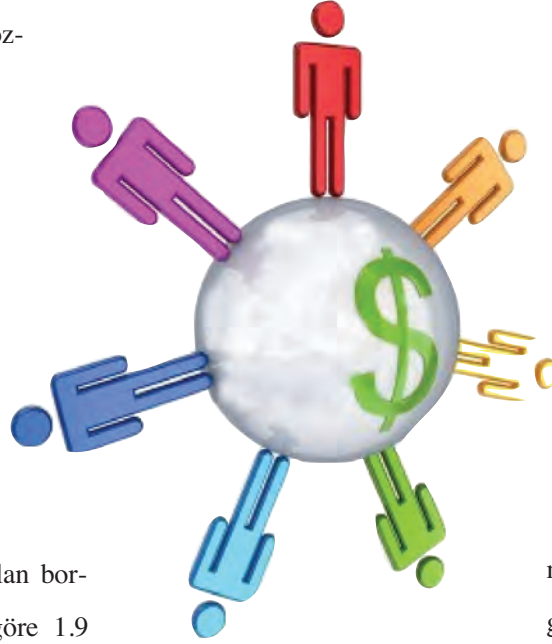
dığı uzun vadeli kredi borcu bir önceki çeyreğe göre 4 milyar dolar tutarında, yüzde 2.9 oranında artış gösterdi.

Uzun vadeli kredi borcunun borçluya göre dağılımı incelendiğinde, 2012 yılı sonuna göre bankaların kredi biçimindeki borçlanmaları 1 milyar 714 milyon dolar, tahvil ihracı biçimindeki borçlanmaları 3 milyar 629 milyon dolar arttı. Bankacılık dışı finansal kuruluşların kredi biçimindeki borçlanmalarının 306

milyon dolar azalırken, tahvil ihracı biçimindeki borçlanmalarının ise 1 milyar 495 milyon dolar seviyesinde gerçekleştiği gözlemlendi. Söz konusu dönemde finansal olmayan kuruluşların kredi biçimindeki borçlanmaları 3.2 milyar dolar azalırken, tahvil stokunun ise 990 milyon dolar artışla 2.4 milyar dolara ulaştığı gözlemlendi.

Uzun vadeli kredi borcunun alacaklıya göre dağılım incelendiğinde, Haziran sonu itibarıyla tahvil hariç toplam kredi borcunun yüzde 89.7'sini oluşturan özel alacaklılara olan borcun geçen yıl sonuna göre 1.9 milyar doları; yüzde 10.3'ünü oluşturan resmi alacaklılara olan borçların ise 138 milyon ABD doları azaldığı gözlemlendi. Finansal olmayan kuruluşların, 2013 yılı Haziran sonu itibarıyla Türkiye'de yerleşik bankaların yurtdışı şube ve iştiraklerinden sağlamış oldukları kredi stoku 2012 yıl sonuna göre 922 milyon doları azalarak 20.2 milyar dolar; yabancı ticari bankalardan sağlamış ol-

dukları krediler 2.4 milyar dolar azalarak 36.7 milyar dolar olarak gerçekleşti. Döviz kompozisyonuna bakıldığında, özel sektörün yurtdışından sağladığı 143.2 milyar dolar tutarındaki uzun vadeli kredi borcunun yüzde 58'i dolar,

yüzde 34.4'ü euro ve yüzde 7.6'sının ise diğer döviz cinslerinden oluştuğu görüldü.

Özel sektörün yurtdışından sağladığı uzun vadeli kredi borcunun, Haziran sonu itibarıyla sektör dağılımı incelendiğinde, toplam borcun yüzde 58'ini oluşturan finansal olmayan kuruluşların yurtdışından sağladığı 83.1 mil-

yar dolar tutarındaki borcun, yüzde 61.5'i hizmetler sektörü, yüzde 37.9'u sınai sektörler ve yüzde 0.6'sı da tarım sektörü tarafından kullanıldı. Haziran sonu itibarıyla, özel sektörün yurtdışından sağladığı ticari krediler hariç kısa vadeli kredi borcu, 2012 yılı so-

sonuna göre 5.9 milyar dolar artarak 37.3 milyar dolar olarak gerçekleşti. Borçluya göre dağılım incelendiğinde ise 2012 yıl sonuna göre bankaların kredi biçimindeki borçlanmaları 5.2 milyar dolar, finansal olmayan kuruluşların kredi biçimindeki borçlanmaları ise 258 milyon dolar artış gösterdi. Böylece uzun ve kısa vadeli kredi borcu toplamı 2012 yılı sonuna göre 10 milyar dolar tutarında, yüzde 5.9 oranında artışla 180.4 milyar dolara yükseldi. Özel sektörün yurtdışından sağladığı toplam kredi borcu, Haziran sonu itibarıyla kalan vadeye göre incelendiğinde, 1 yıl içinde gerçekleştirilecek olan anapara geri ödemelerinin toplam 69.5 milyar dolar tutarında olduğu gözlemlendi.

Kredi kartına yeni sınırlama

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) kredi kartı limitleriyle ilgili olarak harekete geçti. Geliri bin liranın altındakilere bin TL kredi limiti uygulamayı planlayan BDDK'nın bu düzenlemesi hayata geçmesi halinde 4.5 milyon kişi bu uygulamadan etkilenecek.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) kredi kartı limitleriyle ilgili olarak harekete geçti. BDDK'nın Banka Kartları ve Kredi Kartları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik Taslağı'na göre, Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu'nun 24'üncü maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kuruluna verilen yetki kapsamında asgari öde-

me tutarının, kredi kartı limiti 15 bin liraya kadar olan kredi kartlarında dönem borcunun yüzde 25'inden yüzde 30'una, kredi kartı limiti 15 bin liradan 20 bin liraya kadar olan kredi kartlarında dönem borcunun yüzde 30'undan yüzde 35'ine yükseltilmesi ve bu oranlara kademeli bir şekilde ulaşılması öngörülüyor.

Gelir düzeyi bin lira veya altında olanlar ile gelir düzeyi tespit edilemeyenler için kredi kartı limiti

bin lira ile sınırlandırılacak. Limiti bin lira üzerinde olanların gelir düzeylerinin belgelendirilmesi ve bu gelirlerin sürekliliğinin düzenli kontrol edilmesi zorunluluğu getirilecek.

BDDK'nın yapacağı düzenlemeden 4,5 milyon kişinin etkilenmesi bekleniyor. BDDK'nın, geliri vergilemeyenler ile bin liranın altında gelir elde edenlerin kredi kartı limitini bin lira ile sınırlayan karar yürürlüğe girerse bir çok

serbest meslek mensubu bu düzenlemeden etkilenecek. Çünkü bu meslek sahipleri Gelir İdaresi Başkanlığı'nın istatistiklerine göre, aylık bin liradan daha az gelir elde ettiklerini beyan ediyor. Örneğin lokantacılar aylık 366, kasaplar 640, konfeksiyoncular 834, diş hekimleri ise 983 lira gelir elde ettiklerini beyan ederek bu tutar üzerinden vergi ödüyor. Kredi kartı limiti vergi levhası üzerinden belirlendiği için, bu kişilerin kart limiti eğer başkaca gelirleri yoksa bin lira ile sınırlanabilecek.

Vatandaşın kredi kartı kullanmayı ne kadar sevdiği kredi kartı sayısından da belli oluyor. 2012 yılı itibariyle 75.6 milyon olan Türkiye nüfusunda Bankalararası Kart Merkezi Verilerine göre 56 milyon 540 bin adet kredi kartı olduğu belirleniyor. Kredi kartı sayısı 2012 yılına göre

y ü z d e

6.4, 2008 yılına göre ise yüzde 40 oranında artış göstermiş. 2013 yılının ilk 6 ayında banka kartı sayısının ise 95 milyon 829, 2012 yılında 87 milyon 211, 2008 yılında ise 57 milyon 305 bin adet.

BKM'nin POS, ATM ve kart sayıları verilerine bakıldığında bu yılın ilk 6 ayı itibariyle 2 milyon 267.4 bin POS cihazı, 39 bin ATM bulunuyor. POS sayısının bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 11, ATM sayısı ise yüzde 15 arttığı, son 6 yılda ise POS sayısının yüzde 42, ATM sayısının yüzde 91 arttığı dikkat çekiyor.

Yerli ve yabancı kredi kartlarının yurtiçi kullanımına bakıldığında 2013 yılının ilk 6 ayında 205 milyar 372 milyon lira tutarında işlem yapıldığı görülüyor. 2012 yılının aynı dönemine göre işlem

tutarının yüzde 19 arttığı belirlenirken, bu oranın 2008 yılının ilk 6 ayına göre ise yüzde 133 arttığı dikkat çekiyor.

Bu yılın ilk 6 aylık döneminde yapılan 205.4 milyar liralık işlem tutarının 186 milyar 296 milyon lirasının alışveriş için 19 milyar 77 milyon lirasının ise nakit çekim için kullanıldığı belirleniyor.

Kart başına işlem tutarı incelendiğinde ise 2013 yılının ilk 6 ayında kredi kartı başına 3 bin 654 liralık işlem yapıldığı, 2012 yılının aynı döneminde 3 bin 268 TL, 2008 yılının anılan döneminde 2 bin 246 lira işlem yapıldığı görülüyor. Kart başına yapılan işlem tutarı 2013 yılının ilk 6 aylık döneminde geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 11.8, 2008 yılının söz konusu dönemine göre yüzde

62.7 artış gösterdiği görülüyor.

Dünya Ekonomisi

Fed sarstı

Fed'in varlık alım programını azaltmaya bu yıl içinde başlayacak olmasının getirdiği etki, gelişmekte olan ÷lke (GOÜ) piyasalarındaki satışları devam ettiriyor. Merkez bankaları yeni programlar açıklıyor.

Amerikan Merkez Bankası Fed, dün gerçekleştirdiği para politikası kurulu (FOMC) toplantısı tutanaklarını açıkladı. Fed'in Haziran ayı toplantısında varlık programının azaltılmasına yönelik ekonomik verilere bağımlı bir takvim açıklamasının ardından, ABD uzun vadeli devlet tahvil faizlerinde yaşanan yukarı yönlü hareketlenme, son aylarda global finansal piyasaların odak noktası.

Toplantı tutanaklarında, Eylül'de varlık alım programında azaltıma gidileceğine ilişkin piyasa beklentilerini değiştirecek nitelikte bir ifade bulunmuyor. Ekonomik görünüme ilişkin, kısa vadeli büyüme gerçekleşmelerinin kurul üyelerinin beklediklerinin bir miktar altında kaldığı belirtildi. Fakat FOMC, toparlanmanın yılın ikinci yarısında ivmeleneceğini beklemeye devam ediyor; dolayısıyla varlık alım programında azaltıma ilişkin projeksiyon korunuyor.

Para politikasının genel çerçevesinin ve varlık alım programında yaşanabilecek azaltımların, ekonomik verilere bağımlı olduğu konusunda kurul üyeleri arasında fikir birliği mevcut ve bu nokta tekrar vurgulandı. Ekonomik toparlanmanın, Fed beklentisine paralel seyretmesi durumunda, varlık alım hızı kademeli olarak azaltılarak 2014 ortalarında alımlar sonlanacak.

Tutanaklar; kurul üyelerinin,

Fed'in politika faizinin uzunca bir süre düşük seyredeceğine ilişkin ileriye dönük öngörüsünün de değerlendirildiğini ortaya koyuyor. Tutanaklar, politika faiz normalizasyonunun başlama tarihine yönelik belirtilen yüzde 6,5 eşik işsizlik oranı seviyesinde şu anda bir değişiklik yapmanın uygun olmayabileceğine işaret ediyor. Bu açıklama; emek piyasası koşullarını ve işsizlik oranını temel politika belirleyicisi olduğunu teyit etmekte.

Fed'in 17-18 Eylül'de gerçekleştireceği para politikası kurulunda varlık alım programında, özellikle devlet tahvili alım hızında azaltıma gitmesini bekliyoruz. Tutanakların ardından ABD 10 yıllık tahvil getirileri yüzde 2,93 seviyelerini gördü. Yurt içinde ise Fed açıklamalarını öncesinde gösterge faiz yüzde 9,53, 10 yıl vadeli getiriler de yüzde 9,70 seviyelerinden tamamladı.

Bu kapsamda, Brezilya Merkez Bankası, 60 milyar dolar tutarında dövize müdahale programı açıkladı. Programın yıl sonuna kadar sürmesi planlanıyor. Merkez bankası her Cuma günü 1 milyar dolar tutarında dolar kredi ihalesi açacak ve haftanın diğer işlem günlerinde de günlük 500 milyon dolar tuta-

rında döviz swap ihaleleri düzenleyecek. Brezilya reali dolar karşısında oynaklığın arttığı 9 Ağustos'tan bu yana yüzde 7 değer kaybetti.

Yükselen döviz kurlarıyla, gelişmekte olan ülkelerde (GOÜ) yerel faiz hadleri de yükseliyor.

Hindistan'da 10 yıllık getiriler yüzde 8,23 seviyesinde. Getiriler %9,48 ile 2001'den bu yana en yüksek seviyesini görmüştü. Endonezya'da 10 yıllık getiriler yüzde 8,34, Brezilya'da 9 yıllık getiriler yüzde 12,12 seviyelerinde.

ABD işsizlik maaşı başvuruları ve Euro bölgesi PMI endeksi. ABD'de işsizlik maaşı başvuruları haftalık bazda oynaklık göstermekle birlikte istihdam piyasasındaki ılımlı toparlanma sürüyor. İşsizlik maaşı başvuruları haftalık bazda 13 bin kişi artarak 336 bin'e ulaştı. Son dört haftalık ortalama ise 2,25 bin düşüş göstererek 330,5 seviyesine gireledi.

ABD'de konut piyasasında toparlanma sürüyor: Mevcut konut satışları Temmuz'da aylık yüzde 6,5 artışla yıllıklandırılmış olarak 5,39 milyon adede ulaşırken, beklentilerin üzerinde gerçekleşti. Konut fiyatları yıllık olarak yüzde 13,7 ile

Ekim 2005'den bu yana en hızlı artışı gösterdi. Konut kredisi faiz oranlarındaki artışa rağmen konut satışlarını artmaya devam etmekle birlikte önümüzdeki dönemde bu durum konut satışlarındaki olumlu görünüm için bir risk oluşturabilir.

Çin'de imalat sanayine ilişkin beklentileri gösteren öncü PMI endeksi Ağustos'ta 50,1 ile beklentilerin (48,2) üzerinde gelirken, endeks son dört ayın en yüksek seviyesine ulaştı.

Euro Bölgesi'nde öncü veriler ekonomik toparlanmanın üçüncü çeyrekte hız kazandığına işaret ediyor. İmalat sanayine ilişkin beklentileri gösteren öncü PMI endeksi Ağustos ayında 51,3 ile 26 ayın en yüksek seviyesine ulaşırken, 50,6 olan piyasa beklentisinin de üzerinde gerçekleşti. Temmuz'da 50,5 seviyesinde gerçekleşen bileşik (sanayi+hizmet) PMI endeksi de 51,7'ye yükseldi.

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Fitch Ratings, politika yönetiminin, Hindistan ve Endonezya'da para birimleri ve varlık fiyatlarındaki baskının ardından ekonomik ve mali istikrarın devam edip etmeyeceği konusunda anahtar faktör olacağını bildirdi.

Fitch, Hindistan ve Endonezya'nın mali yapısına ve sahip olduğu notun durumuna ilişkin bir rapor yayınladı. Hindistan ve Endonezya'da para birimleri ve varlık fiyatlarındaki baskının ardından ekonomik ve mali istikrarın devam edip etmeyeceği konusunda anahtar faktör olacağını belirtilen raporda şunlar kaydedildi:

“Bu baskılar diğer gelişmekte olan Asya ülkelerinde de görülüyor an-

cak Fitch, bu gelişmeleri şu anki aşamada not için tetikleyici bir etken olarak görmüyor. Notlar zaten kırılabilirliği ve piyasa şartlarında volatilité için biraz toleransı içeriyor. Buna rağmen piyasaların ABD Merkez Bankası'nın (Fed) parasal genişlemeyi sonlandıracağına ilişkin beklentisi, yatırımcının risk algısını değiştirmiş gibi görünüyor.

Ayrıca piyasadaki mevcut volatili-

te, küresel merkez bankalarının parasal genişlemeyi sonlandırmasının zamanlaması ve büyüklüğüne yönelik belirsizlikten dolayı bir süre daha devam edebilir. Hint ve Endonezya rupisindeki keskin zayıflama büyük ya da büyüyen cari açığı yansıtmaktadır. Mevcut arz yönlü özellikleri aşan talep artışı dış dengesizliklerin daha da artmasına yol açabilir. Bu da potansiyel olarak ekonomik ve finansal istikrara zarar verebilir ve sonuçta olumsuz not değerlendirmesine yol açabilir.”

Her iki ülkenin görünümünün durağan ve notlarının da 'BBB-' olarak korumasında 3 temel nedene işaret edilen raporda bu nedenler; döviz rezervlerinin baskı altında olmasına rağmen büyük olması, her iki ülkenin de ekonomilerini ayarlamış olmaları ve son olarak ta yakıt destekleme reformları gibi politik açıdan ulaşması güç yapısal reformlara yönelik her iki ülkenin de çalışmalar yürütüyor olması olarak sıralandı.

Ayrıca raporda, Hindistan'da bütçe açığının Gayrisafi Yurtiçi Hasıla'ya (GSYH) oranının yüzde 5 ve Endonezya'da yüzde 2'de kalmasının beklendiği kaydedildi.

ÜFE:0,88, TÜFE: 0,77

Eylül ayında Üretici Fiyatları Genel Endeksinde bir önceki aya göre yüzde 0,88, bir önceki yılın Aralık ayına göre 4,43, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 6,23 ve oniki aylık ortalamalara göre yüzde 3,58 artış gerçekleşti. Aylık değişim tarım sektöründe yüzde -2,78, sanayi sektöründe ise yüzde 1,58 olarak gerçekleşti. Sanayide en yüksek aylık artış kok kömürü ve rafine petrol ürünlerinde yaşandı. Endeksteki 788 maddeden; 147 maddenin ortalama fiyatlarında değişim olmazken, 499 maddenin ortalama fiyatlarında artış, 142 maddenin ortalama fiyatlarında düşüş yaşandı.

Eylül ayında Tüketici Fiyatları Genel Endeksi bir önceki aya göre yüzde 0,77 düşüş, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 5,01, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 7,88 ve oniki aylık ortalamalara göre yüzde 7,32 artış gerçekleşti. Aylık en yüksek artış yüzde 2,52 ile eğitim grubunda yaşandı. Yıllık en yüksek artış ise yüzde 15,69 ile alkolü içecekler ve tütün grubunda gerçekleşti. Endeksteki 437 maddeden; 66 maddenin ortalama fiyatlarında değişim olmazken, 301 maddenin ortalama fiyatlarında artış, 70 maddenin ortalama fiyatlarında ise düşüş gerçekleşti.

ÜFE	EYLÜL 2013 (2003=100)	EYLÜL 2012 (2003=100)
Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	0,88	1,03
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı (%)	4,43	0,72
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı (%)	6,23	4,03
12 aylık ortalamalara göre değişim oranı(%)	3,58	8,65

TÜFE	EYLÜL 2013 (2003=100)	EYLÜL 2012 (2003=100)
Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	0,77	1,03
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı (%)	5,01	3,34
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı (%)	7,88	9,19
12 aylık ortalamalara göre değişim oranı(%)	7,32	9,53

		2013									2012			
		Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	
ÜFE	Bir önceki aya göre değişim	-0,18	-0,13	0,81	-0,51	1,00	1,46	0,99	0,04	0,88	0,17	1,66	-0,12	
	Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim	-0,18	-0,31	0,50	-0,01	0,99	2,46	3,48	3,52	4,43	0,90	2,58	2,45	
TÜFE	Bir önceki aya göre değişim	1,65	0,30	0,66	0,42	0,15	-0,90	0,31	-0,10	0,77	1,96	0,38	0,38	
	Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim	1,65	1,95	2,63	3,06	3,21	1,95	4,32	4,21	5,01	5,36	5,76	6,16	

Eylül 2013 Kronoloji

01 Eylül 1 Eylül Dünya Barış Günün'de binlerce kişi elele tutuşarak barış zinciri oluşturdu. Ancak polis Gezi parkını yine kapattı, Taksim meydanının girişine barikat kurarak geçişlere izin vermedi.

02 Eylül NATO Genel Sekreteri Rasmussen Suriye'yi uyararak Türkiye'ye saldırması durumunda ittifaka saldırmış sayılacağını ve sert karşılık verileceğini söyledi.

03 Eylül Hatay'da hurda parçalarının içinde bulunan askeri mühimmatın patlaması sonucu 1 Türk, 5 Suriyeli hayatını kaybetti.

04 Eylül Seviye Belirleme Sınavını kaldıran Millî Eğitim Bakanlığı, yerine yılda 2 kez gerçekleşecek Temel Eğitimden Ortaöğretime Geçiş Sınavını getirdi.

05 Eylül 28 Şubat davasında dönemin YÖK Başkanı ve kuvvet komutanlarının da aralarında bulunduğu 9 kişi tahliye edildi.

06 Eylül Ankara'da belediyenin ODTÜ'den geçirmek istediği otoyola karşı öğrencilerin başlattığı eyleme polis biber gazı ile müdahale etti.

07 Eylül 2020 olimpiyatlarına ev sahipliği yapacak ülke için yapılan final oylamasında Tokyo 60 oyla olimpiyatlara ev sahipliği hakkı kazandı. İstanbul 36 oy aldı.

08 Eylül Cami-Cemevi projesini protesto edenlere polis biber gazı ve plastik mermilerle müdahale etti, çok sayıda gösterici yaralandı.

09 Eylül KCK, hükümetin demokratikleşme ve Kürt sorununun çözümü konusunda gereken adımları atmadığını ileri sürerek, PKK'nın başlattığı geri çekilmenin durdurulduğunu ancak ateşkesin sürdüğünü açıkladı.

10 Eylül Hatay'da gösterilerde hayatını kaybeden Ahmet Atakan için bir çok ilde protesto gösterileri düzenlendi. Polis gösterilere plastik mermi, biber gazı ve tomalarla müdahale etti.

11 Eylül Başkan Obama, ABD ile Rusya'nın Suriye'yi kimyasal silahlardan arındırmak için ortak zemin aradığını açıkladı.

12 Eylül Cari açık temmuzda 5.8 milyar dolarla beklentileri aştı.

13 Eylül Amerikan Time ve Fransız Paris Match dergileri, Suriye'de Türkiye sınırı yakınında muhaliflerin gerçekleştirdiği korkunç infazlara dair görüntüler yayınladı.

14 Eylül ABD ve Rusya, Suriye'deki kimyasal silahların imhası konusunda anlaştı.

15 Eylül PKK'nın çekilmeyi durdurduğunu açıklamasının ardından BDP heyeti Öcalan'la görüşmek için İmralı'ya gitti.

16 Eylül Türk jetleri, Türkiye sınırını ihlal eden Suriye askeri helikopterini füzeyle vurarak düşürdü.

17 Eylül Yargıtay'ın bozma kararından sonra Erhan Tuncel için yakalama kararı çıktı.

18 Eylül Tahvil alımını durduracağını açıklayarak dünya ekonomilerini sarsan FED, süpriz yaparak alıma devam dedi.

19 Eylül ABD Merkez Bankası'nın tahvil alımlarını azaltmama kararı borsayı yükseltirken doların gerilemesine sebep oldu.

20 Eylül TÜSİAD Başkanı Muharrem Yılmaz, yüzde 4'ün altının düşük büyüme olduğunu Türkiye'nin ihtiyacının yüzde 6 büyüme olduğunu söyledi.

21 Eylül Pakistan'ın Peşaver kentinde bulunan tarihi kiliseye Talibanın düzenlediği saldırıda 78 kişi hayatını kaybetti.

22 Eylül Almanya Başbakanı Angela Merkel üçüncü genel seçim zaferini kazandı.

23 Eylül Kenya'da El Şebib teröristleri bir AVM'de bombaları patlatmaları sonucu 62 kişi hayatını kaybetti.

24 Eylül Cumhurbaşkanı Gül, New York'ta finans kuruluşu temsilcilerine yaptığı konuşmada Gezi parkı eylemlerinin başlangıcı ile gurur duyduğunu söyledi.

25 Eylül Bingöl M Tipi cezaevinde kalan 14'ü hükümlü, 4'ü tutuklu toplam 18 PKK'lı tunel kazarak kaçtı.

26 Eylül Bingöl cezaevinden kaçan, 18 PKK'lının 17'si Karacehennem Ormanları'nda yakalandı.

27 Eylül Türk sinemasının ve tiyatrosunun dev ismi Tuncel Kurtiz hayatını kaybetti.

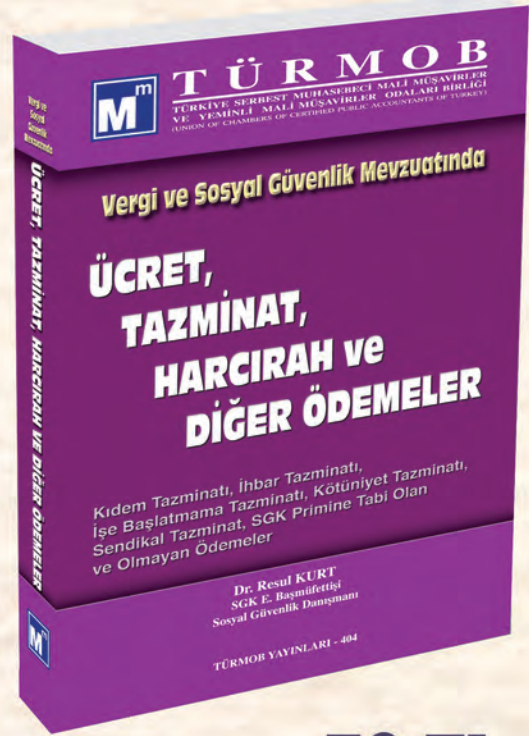
28 Eylül Türk tiyatro ve edebiyat dünyasının usta ismi Turgut Özakman Ankara'da tedavi gördüğü hastanede hayata veda etti.

29 Eylül Erbil'de 5 ayrı intihar saldırısında 9 kişi yaşamını yitirdi.

30 Eylül Başbakan Tayyip Erdoğan, demokratikleşme paketini düzenlediği basın toplantısıyla açıkladı.

40 TL

30 TL

40 TL

30 TL

www.mu-den.com.tr

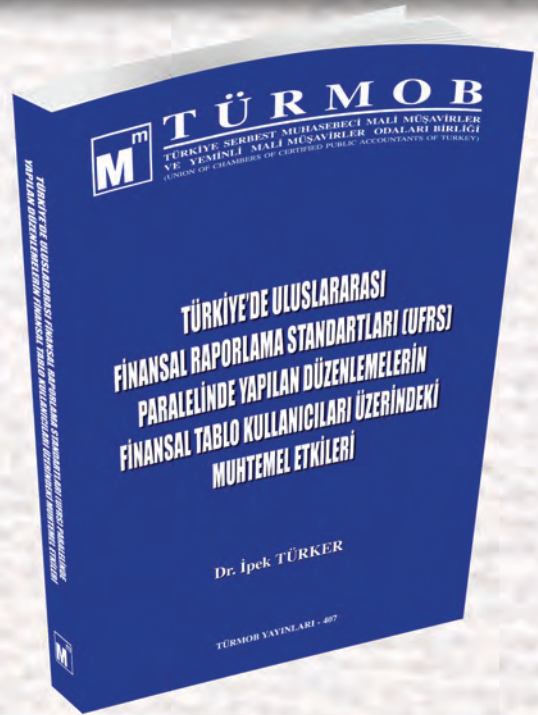
Şehit Gönenc Şk. No:28/3 Anıttepe/ANKARA - Tel: (0.312) 230 04 51 - 52

2012
baskı

50 TL

25 TL

www.mu-den.com.tr

Şehit Gönenç Sk. No:28/3 Anıttepe/ANKARA - Tel: (0.312) 230 04 51 - 52